SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 139. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 23, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 23-го ЛИПНЯ 1988 Ч. 139. РІК. XCV.

ЗУАДК ШУКАЄ СПОНЗОРІВ ДЛЯ НОВИХ ВТІКАЧІВ

Філядельфія. — Канцелярія Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) повідомляє, що згідно з телефонічною розмовою в середу, 13-го липня ц.р., з представником ЗУАДК в Австрії д-ром Сергієм Накловичем, 210 молодих українців з Польщі звернулися до уряду Австрії з проханням про азиль.

Представникові ЗУАДК пощастило примістити цілу українську групу відокремлено від інших національностей у відповідних пансіонатах, де вони чекатимуть на полагодження їхніх еміґраційних формальностей. За словами цього представника, приблизно половина з них хоче поселитись в Канаді, решта бажає виїхати до ЗСА, а кілька осіб має намір еміґрувати до Австралії.

Представництво ЗУАДК у Відні вже сконтактувалось у цій справі з консулятами відносних держав і робить всі заходи, в порозумінні з Українською Суспільною Службою в Канаді, щоб тих нових українських втікачів пересилити на американський континент. Також д-р Наклович переговорив про ці справи з відпоручниками „Харітасу", які, перебуваючи у цей час у Відні, запевнили допомогу ЗУАДК у цій переселенчій акції.

Але ці проблеми ЗУАДК може розв'язати тільки з допомогою всієї української спільноти. Крім відповідної фінансової підтримки, є необхідним зголошувати спонзорів, які у початковій фазі переселення до ЗСА могли б часово заопікуватися тими новоприбулими українцями. Тому Екзекутива ЗУАДК просить українську громаду негайно зголошувати таких спонзорів, як також і пересилати відповідні грошові фонди до канцелярії на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee, Inc., 1913 West Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141; tel.: (215) 455-3774.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ НАГОЛОШЕНО ПРАВА УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ

Отець І. Біланич відправляє Молебень на площі біля Будинку Незалежности.

Філядельфія (Х.Х.Сеник) — В неділю, 26-го червня ц.р. та тлі Будинку незалежности та недалеко від Дзвону Свободи відбулася маніфестація для підтримки релігійної свободи в Україні і заходів до леґалізації Української Католицької Церкви в СССР.

Програму відкрила і нею вела голова філядельфійського Комітету Оборони Національних і Людських Прав України Уляна Мазуркевич, яка поінформувала близько 200 присутніх про ціль маніфестації. В своєму слові вона підкреслила, що в Москві святкують 1000-ліття Християнства, яке москалям не належиться, а українські Церкви не мають права існувати. Вона також сказала, що маніфестація підтримує рішення Ватикану мати зустріч зі совєтськими делеґатами, щоб обговорити леґалізацію Української Католицької Церкви.

Відтак У. Мазуркевич представила конґресмена з Пенсильванії, повіт Делавер, Курта Велдана, який сказав, що „ми тут зібралися щоб направити фальшиві інформації, які ширить Совєтський Союз, а саме, що в 988 році відбулося хрищення Київської Русі, тепер України, а не Росії" і, що „совєтські провідники будуть відповідати за долю Української Католицької Церкви та інших Українських Церков. К. Велдон приобіцяв порушити справу леґалізації УКЦеркви з Конґресменом Стені Гоєром, який очолює Комісію безпеки і співробітництва в Европі.

Відтак о. д-р митрат Іван Біланич, парох української католицької церкви Царя Христа у Філядельфії, відслужив Молебень та відмовив молитву в українській та англійській мовах за тих, які переслідувані за Христову віру та за релігійну свободу в Україні.

Другим промовцем був Джером Шестак, колишній голова Комісії прав людини при ООН, теперішній голова Міжнародної ліґи людських прав.

У свої промові Дж. Шестак підкреслив важливість таких демонстрацій чи маніфестацій, бо без огляду на число присутніх на маніфестації, в Москві будуть знати, що така маніфестація відбулася. Це він знає з практики, бо як працював в Комісії прав людини при ООН і брав участь у подібній маніфестації організованій КОНЛПУ, то совєтський делеґат ставив йому низку запитів про дану маніфестацію про яку цей делеґат був дуже добре поінформований.

Дж. Шестак говорив також про переслідування Українських Церков, подаючи сучасний їх стан в Україні, базуючись на статистиці, яку одержав з Державного департаменту.

(Закінчення на стор. 4)

СВЯТКУВАННЯ В ПІТСБУРҐУ

Пітсбурґ, Па. — Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні, відділ західньої Пенсильванії влаштовує в неділю, 24-го липня ц.р., у Пойнт Стейт парку свято 1000-ліття Хрищення України. У програмі заплановано соборний Молебень і водосвяття на березі ріки Огайо, якого довершать Архиєпископ Константин (УАПЦ) і Єпископ Роберт Москаль (УКЦ). Мистецьку частину виповнять виступи українських молодечих ансамблів з Торонто, оркестра, чоловічий хор, дівочий хор і мішаний хор (120 осіб) під керівництвом Василя Кардаша. Доповідь виголосить представник Крайового Комітету Тисячоліття, суддя д-р Богдан Футей.

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО СВЯТКУВАНЬ 1000-ЛІТТЯ В БАВНД БРУКУ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Тут в осередку Української Православної Церкви в ЗСА ідуть величаві приготування до днів всенародного відзначування 1000-річчя Хрищення України, які відбудуться 5-го, 6-го і 7-го серпня ц.р.

В осередку цих святкувань у суботу, 6-го серпня, стоїть урочисте посвячення новоспорудженого Адміністративного Центру УПЦ в ЗСА, яке назначене на 12-ту год. полудня. Перед тим о год. 9-ій буде відправлена Божественна Літургія в церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного, а після посвячення буде о год. 1:30 по полудні святковий обід з мистецькою програмою в Домі Української Культури. Того ж дня після вечірні, в Домі Української Культури запланований концерт Тисячоліття у виконанні Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка з Дітройту під орудою маестра В. Колесника.

В неділю, 7-го серпня ц.р. о год. 9-ій вранці соборна Архиєрейська Літургія під Церквою - Пам'ятником очолена Блаженнішим Митрополитом Мстиславом, відтак Молебень і о год. 1:30 по полудні урочистий бенкет з програмою в залі готелю Сомерсет Гілтон.

В перший день урочистих святкувань, тобто у п'ятницю, 5-го серпня, заплановані оглядини усіх установ, що містяться в Осередку УПЦ в Савт Бавнд Бруку, і конференції та наукові доповіді від год. 1-ої до 5-ої по полудні.

З уваги на сподівану велику кількість учасників того Всенародного відзначення 1000-річчя Хрищення України, організатори закликають завчасу замовляти приміщеннях в поблизьких готелях, як також квитки на концерт і бенкет. Замовляти треба в Консисторії УПЦ, тел. (201) 356-0090.

ВЛАДИКИ В АЛЛЕНТАВНІ

Аллентавн, Па. — Тут в днях 30-го і 31-го липня ц.р. українська православна церква Пречистої Діви Марії Покрови буде вітати Владику Всеволода і Владику Ісаію з нагоди благословення нового Культурного Осередку та освячення престолу і ікон в каплиці при осередку, збудованій на пам'ятку 1000-ліття Хрищення України.

Представник УГГ взяв участь в конференції

Лондон (УПАґентство). — Друга конференція самвидавних журналів відбулася 7-8-го травня у Москві, в апартаментах редакторів „Експресс-Хроніки".

Перша конференція відбулася минулого року у жовтні у Ленінграді.

Участь взяло понад 30 самвидавних журналів з Москви, Ленінграду, Пскова, Куйбишева і Риги. В додатку, московський представник Української Гельсінкської Групи Микола Муратов взяв участь як представник „Українського Вісника" і „Християнського Голосу".

При кінці дводенної конференції видано повідомлення, в якому говорилося, що: „Ми розглядаємо ґарантію свободи слова найважливішим питанням у нашій країні сьогодні". Учасники також хотіли створити „видавничі кооперативи", які „повинні бути леґалізовані". В додатку „повинні бути створені суспільні групи для виміни інформацій з неурядовими виданнями. Повинні бути створені самвидавні архіви і самвидавні бібліотеки". Повинна бути взаємна допомога між неурядовими виданнями у таких ділянках, як обіг і поширення.

Конференція погодилась створити Незалежний Клюб Преси. Помимо ідеологічних різниць між авторами і журналами, конференція уважає своїм імперативом співпрацю між журналами, незалежним клюбом преси і незалежною спілкою журналістів.

В Альбертійському університеті започатковано фундацію В. та А. Курилевих

А. і В. Курилеві.

Едмонтон, Альта. — Василь та Анна Курилеві пожертвували 100.000 дол., які коли будуть потроєні провінційним урядом Альберти, становитимуть родинну фундацію у сумі 300,000 дол. Фундація існуватиме при Альбертійському університеті і призначена на стипендії для студентів української фолкльористики на рівні маґістерки та докторату.

Для стипендій будуть використовуватись тільки проценти капіталу. В такий спосіб родинна фундація Василя та Анни Курилевих залишить по собі постійну пам'ятку.

Василь та Анна Курилеві народилися в селі Поточиська (тепер Поточище), Городенківського району Івано-Франківської області. Молодим хлопцем, в 1928 році, Василь приїхав на працю до західньої Канади. Пізніше переїхав до Садбирі в Онтаріо, де працював слюсарем в нікелевій компанії ІНКО продовж 42-ох років.

(Закінчення на стор. 4)

СПОРТОВА ШКОЛА

Ґлен Спей, Н. Й. — Тут на оселі УБС „Верховина" в неділю, 24-го липня ц.р., розпічнеться спортова школа УСВТ „Чорноморська Січ" для юнацтва у віці 6 до 16 років життя (хлопці і дівчата) під фаховою опікою професійних інструкторів і учителів. Спортова школа триватиме до 20-го серпня ц.р., з такою програмою: копаний м'яч, відбиванка, теніс і плавання.

ЕСТОНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ СТАВЛЯТЬ СПРОТИВ ОКУПАЦІЙНІЙ ВЛАДІ

Таллін, Естонська ССР. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Филип Тавбман інформує у числі з 21-го липня ц.р., що естонські націоналісти ставлять виклик і спротив окупаційній владі в різний, доступний їм спосіб — офіційно, через республіканські установи, і неофіційно шляхом масових демонстрацій, відзначень національних річниць, маніфестаціями з давніми довоєнними естонськими прапорами, які влада врешті погодилася визнати офіційними прапорами республіки, писанням петицій до кремлівського центру з вимогами збільшення автономії для республіки, роздаванням літератури, яка включає також пояснення довоєнної історії Естонії і вимогою про реформу шкільництва і вищих навчальних закладів тощо.

Минулої осені, наприклад, голови Ради Міністрів Естонської ССР Бруно Е. Сауль, категорично відкидав пропозицію економічної перебудови в республіці і обмеження впливу на економіку кремлівського центру. Натомість весною цього року він підтримав демонстрантів, які домагалися здійснення цієї ідеї, тобто відокремлення естонської економіки від всесоюзної. Подібний випадок був з естонським довоєнним прапором синьо-білої і чорної краски, з яким не можна було публічно появлятися і такий акт вважався антидержавною демонстрацією. Цієї справи особливо допильновував шеф естонського КҐБ Карль Костеляйнен, поки високі чинники естонського Політбюра не заявили йому, що заборона користуватися довоєнним прапором знесена.

Треба сказати, що за цими змінами, лібералізацією режиму, полегшами Москви для Естонської ССР, стоїть Народний Фронт Естонії, об'єднаний рух народних мас, який доказав, що діючи об'єднано поневолені народи, навіть в комуно-московській системі, можуть добитись принаймні куцих полегш, — кажуть політичні спостерігачі, які вже від давна слідкують за розвитком події в Балтицьких республіках. Кореспондент Тавбман і багато інших аналітиків підсовєтської дійсности думають, що головною рушійною силою в цьому русі є націоналізми поневолених народів в СССР, а в Естонії, Латвії і Литві зокрема.

Балтицькі народи, кажуть кореспонденти, не становлять виїмку у боротьбі народів за збільшення свободи, бо, як відомо, існує затяжний і дуже небезпечний для Москви конфлікт у Вірменії, Азербайджані, автономній республіці Нагірний Карабах. Також в інших республіках, Грузії і Україні зокрема, діє спротив в різних формах: в обороні власної мови, шкільництва, прав людини, національного визнання та інших свобід, наприклад, звільнення усіх політичних в'язнів з концтаборів, психіятричних закладів і заслання.

Народний Фронт Естонії зумів зорганізувати 17-го червня ц.р. 150,000 демонстрантів на підтримку ідей Фронту і на передодні виїзду комуністичних функціонерів на партійну конференцію до Москви. „Під подувом вітру маяли естонські національні прапори — символи майбутньої свободи цього народу", — пишуть присутні в Таллїні західні кореспонденти.

У СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ГРОМАДЯНИН Ґленн Сотер, який свого часу служив у частинах військової фльоти ЗСА і мав доступ до деяких таємниць, зокрема космічної розвідки, виступив у програмі московської телевізії, отримавши перед тим право політичного азилю в Совєтському Союзі. Сотер признався, що він побоювався за свою безпеку, знаючи, що за ним слідкують працівники ФБІ, підозріваючи його у шпигунстві на користь СССР, або іншої комуністичної держави. Покищо не відомо які саме засекречені речі передав Сотер совєтським органам безпеки (КҐБ), але треба вірити, що він передав і розповів їм все, що знав, враховуючи, скоре надання йому політичного азилю і максимальне використання втечі для совєтських пропаґандивних цілей.

КОРЕСПОНДЕНТ АҐЕНТСТВА Ассошіейтед Пресс, покликаючись на добре поінформованих осіб у Вашінґтоні прізвищ яких він не називає, повідомив, що в скорому часі буде підписаний договір про виведення усіх закордонних військ з Анґолі і Південно-Західньої Африки (Намібії). Договір повинні підписати представники Анґолі, Куби і Південно-Африканської Республіки. В останніх місяцях Куба значно збільшила свій військовий контингент в Анґолі, спровокувавши таким потягненням реакцію Південної Африки і збільшення достави американської зброї для антимарксистських повстанців ЮНІТА. Загально припускають, що тепер в Анґолі перебуває понад 50,000 кубинських вояків. Не можна виключати, що Москва спонукала Кубу до виведення свого війська, щоб в цей спосіб започаткувати переговори про замирення між повстанським рухом і прокомуністичним урядом в Анґолі, вдержуваним субсидіями з СССР.

ПЕРЕБУВАЮЧИ В ТОКІО, Японія, державний секретар ЗСА Джордж Шулц мав довшу розмову з прем'єр-міністром Японії Нобору Такешіту та багатьма іншими японськими політиками. Виступаючи на пресовій конференції Шулц заповів початок кінця економічної війни між Японією і З'єднаними Стейтами Америки підкресливши, що дефіцит торговельного балянсу значно зменшився, особливо в останніх шістьох місяцях. Тільки у першій половині цього року Японія закупила американських товарів на 44 відсотки більше, як у такому ж періоді минулого року. Займаючи становище до проблеми на Близькому Сході Дж. Шулц заявив, що американські військові кораблі залишаться там так довго, як довго існуватиме потреба для їхньої присутности.

ТАСС, СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ аґентство, повідомило, що прокуратура закінчила слідство справи повітряного піратства, в результаті якого загинуло дев'ять осіб. Прокуратор обвинуватив Ігоря Овечкіна і його сестру Ольгу у змові захоплення пасажирського літака ТУ-154, який летів по лінії Іркутськ-Ленінград. Захоплювачами були родина Овечкіних, які нібито належали до релігійної секти п'ятидесятників. Вони хотіли втекти на Захід при допомозі пілота літака, який, не зважаючи, що захоплювачі були озброєні і погрожували йому пістолею, приземлив літак на совєтській території на військовому летовищі поблизу фінляндського кордону. Коли спеціяльна група військовиків розпочали штурм літака, чотири брати Овечкіних покінчили життя самогубством, — інформує ТАСС, хоч в дійсності ніхто не знає, як властиво загинула родина захоплювачів. Покищо не відомо коли розпічнеться суд над двома уцілілими цієї трагічної афери.

М. ДУКАКІС ЗАПОВІДАЄ НОВУ ЕРУ

М. Дукакіс дякує за оплески після промови.

Атланта, Джорджія. — Кінцевими промовами кандидатів на президента і віце президента З'єднаних Стейтів Америки, Майкела С. Дукакіса і сен. Ллойда Бентсена, тут закінчилася у четвер пізно ввечорі, 21-го липня ц.р., 40-ва Конвенція Демократичної партії, яка, полагодивши свої внутрішні непорозуміння, головно між М. Дукакісом і негритянським проповідником Джессі Джексоном, надіється на перемогу у президентських виборах у листопаді.

Обидва кандидати наголошували у своїх промовах радше соціяльні, расові, громадянські, фінансові, господарські, профспілкові та взагалі внутрішньо-американські проблеми і майже не горкались зовнішньо-політичних справ ґльобального значення, ні словом не згадуючи при тому „диявольської", як її колись називав президент Роналд Реґен, комуно-московської імперії. Кваліфіковані політики, спостерігачі, аналітики, коментатори та інші мали враження, що вони сидять на конґресі громадсько-харитативної організації, а не на конвенції політичної партії, яка збирається перебрати владу в листопаді від республіканців при допомозі пропаґандивної риторики, обіцянок, голосів чорних й найбіднішої верстви американців та шуканням „альянтів" в усіх можливих прошарках виборців.

М. Дукакіс у своїй заключній промові дещо наслідував колишнього президента ЗСА Джана Ф. Кеннеді, намагався накреслити візію майбутньої „кращої" Америки, обіцяв оздоровити відносини в уряді, приділити більші суми для шкільництва і виховання, опіку над бідними і сиротами, вирівняти справедливість на відтинку громадянських прав, тобто дати більшу свободу меншинам, але до меншин він зараховує переважно тільки негритян, оздоровити фінансову політику, тобто працювати з бюджетом без дефіциту, а це, кажуть спостерігачі, означає підвишку податків для багатої і середньої верстви населення ЗСА та більших корпорацій, обмежити до мінімуму амбіцію членів уряду, не повторювати помилок Адміністрації Р. Реґена, бо на його думку, змаг іде не за ідеологію, бо „усі ми бажаємо забезпечити громадянам ЗСА свободу, якою вони користуються уже понад 200 років", а за компетентне практичне веденняк загальних державних справ, тобто іти з народом і працювати для народу.

В загальному політичні спостерігачі й аналітики позитивно оцінили добре опрацьовану промову кандидата Демократичної партії на президента, але натомість скептично висловились про таку ж приймальну промову кандидата на віцепрезидента, який атакував ще не потвердженого республіканського кандидата, теперішнього віцепрезидента Джорджа Буша, дефіцит у державному бюджеті в Адміністрації президента Р. Реґена, називаючи таку тактику „виписуванням горячих чеків на 200 більйонів долярів кожного року" та порушив інші, знову ж таки суто внутрішні справи Америки.

Делеґати на конвенції і гостсі, правдоподібно не прислухаючись дуже до змісту промов, вітали обидвох кандидатів, а Дукакісові влаштували 10-хвилинну овацію, як він тільки увійшов на залю конвенції.

Драма конвенції знову закінчилась обняттям Дукакіса з Дж. Джексоном, що свідчить про глибші пов'язаності табору кандидата на президента з табором скрайнього лібeрала Джексона, — кажуть спостерігачі.

В АМЕРИЦІ

БАЗУЮЧИСЬ НА ДОСЛІДАХ Каліфорнійського університету в Лос Анджелесі, опублікованих цими днями, науковці доказують, що підлітки, які стають налоговими пияками, чи наркоманами вже в середній школі наражені багато більше на серйозні життєві проблеми, не зважаючи на те, чи плекають вони свій наліг дальше чи ні. Точно і в подробицях вимінюється в цьому звіті які кількости наркотиків чи алькоголю матюь такий чи інший ефект на молодих людей, але в заключенні доходять до того, що цілковите припинення пиття і вживання наркотиків дає надію на покращання.

ОЛІВЕР Л. НОРТ, ДЖАН М. ПОЙНДЕКСТЕР і Алберт Гакім, яких обвинувачено за їхню участь в Іран-контра афері, зовсім несподівано придбали собі додаткового захисника, а саме Американську спілку громадських свобід, для своєї оборони. У своєму зведенні, що його внесено до апеляційного суду у Вашінґтоні, адвокати спілки вказують на те, що обвинувачення конспірації мусять бути відкинені тому, що вони вже давали свої зізнання перед Конґресом і тепер вживають ці зізнання проти них, а це є наявним порушенням Конституції, радше її п'ятої поправки.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР у Вашінґтоні заявив, що вісьмох мужчин обвинувачено в пролівійській активності в ЗСА і, що один з запідозрених був вплутаний у заговір вбивства „важливих державних урядовців". Опісля Державний департамент повідомив, що прицілом атентату був Олівер Л. Норт колишній асистент в Білому Домі, який буцімто був причетний до збомблення квартири Муаммара Кадаффі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

В національному питанні — „Нєт"

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" у Москві Билл Келлер інформує у числі з 20-го липня ц.р., що генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов підтримав сталіністів у Політбюро і консерватистів в Центральному Комітеті КПСС при вирішуванні прохання Верховної Ради Вірменської ССР про прилучення до Вірменії області Нагірний Карабах з переважаючим вірменським населенням, але територіяльно приналежної до Азербайджанської ССР.

Як відомо, Президія Верховної Ради СССР одноголосно відкинула прохання Вірменії і Нагорний Карабах залишається далі складовою частиною Азербайджану, не зважаючи на погрози вірменів, що вони будуть продовжувати домагатися справедливої розв'язки цього питання усіми доступними їм засобами.

Реакціонерські сили в компартії СССР, дехто їх популярно називає „сталіністами" і „твердолобими", весь час домагалися, щоб цієї справи не рушати і не створювати прецедентів, які у майбутньому можуть бути небезпечними для комуно-московської імперії. Очевидно, всі чекали на голос М. Ґорбачова, на його думку. Рішення Верховної Ради СССР з понеділка, 17-го липня, не включали навіть у телевізійну передачу того дня, але натомість наступного дня „Время" передало тригодинну програму про вірменсько-азербайджанський спір, включаючи сюди дебати у Президії Верховної Ради СССР, прохання Верховної Ради Вірменії, виступ голови Президії Верховної Ради Андрея Ґромика і, очевидно, заяву М. Горбачова в цій справі, у якій він закликає керівників обидвох республік закінчити спір і шукати шляхів замирення в ім'я інтересів „батьківщини". Тут він мав на увазі цілий Совєтський Союз. А „українець" В. Щербицький назвав намагання вірменів „антисовєтськими".

Західні дипломати в Москві і політичні спостерігачі навіть не сумніваються, що Москва хотіла уникнути небезпечного прецедента, бо їм прийдеться в майбутньому зустрічатися з подібними проблемами при розв'язці інших національних справ.

Очевидно, М. Ґорбачов домінував у телевізійній програмі і виміні думок на цю тему з іншими членами Політбюра, Верховної Ради і представниками обидвох згаданих і зацікавлених Нагорним Карабахом республік. Він, який проповідує демократизацію тоталітарної системи, перебудову економіки і більш відкрите суспільство, розчарував вірменів до крайности. Він став в цьому випадку по стороні оборони закону і порядку, а в дійсності в обороні збереження імперії, хоч для оправдання заявив, що непорозуміння між республіками становить загрозу програмам демократизації і перебудови. Щоб перешкодити новим вибухам незадоволення у формі республіканських страйків і демонстрацій, М. Ґорбачов і центральний уряд в Москві пообіцяли поширити права республіканських керівників і підвищення життєвого рівня населення. Ґорбачов також пропонував висилку в район неспокоїв партійних бюрократів з центру, які на місці мали б наглядати й допомагати полагодити спір.

Щоб забезпечитись від всяких антиімперських виступів місцевого населення, міністерство оборони СССР вислало у Закавказькі республіки більші військові частини не тільки до Єревану, але також до Нагорного Карабаху.

На підставі докладної аналізи, зробленої після перших масових демонстрацій в Єревані, на Заході переконані, що не легко буде Москві боротися тепер з гордими, націоналістично настроєними закавказькими народами, які в недалекому майбутньому змагатимуть до повної самостійности і суверенности та виходу їхніх республік зі складу СССР. Вірменія може стати епіцентром розвалу комуно-московської імперії і ядром національних ланцюгових революцій. Покищо, одначе, усе іде по-старому у кремлівській внутрішній політиці.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Володимир Барагура

ХОВЗЬКА СТЕЖКА ДО ЗАГИБЕЛІ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОБУТНОСТИ

III.

Щоб володіти свобідно правильною мовою, треба наполегливо над собою працювати, вивчати мову, розпізнавати її нюанси, які треба важити немов лікувальні фармакологічні складники на чутливій аптекарській вазі. Тому треба читати писання передових авторів, користуватися словниками, виписувати слова, вивчати їх значення та прослідкувати можливості і вживати їх у контексті інших слів. Уникати по змозі надуживання чужих слів, коли їх можна заступити рівнорядними й однозначними рідними словами, а то інколи подибуємо речення, що складається з низки українізованих чужих слів та висловів. Бувають теж українські слова, але мова духом неукраїнська, а „калька" з чужої мови. Вагу рідної мови як життєтворчого первня підкреслив творець модерної української літературної мови Т. Шевченко: „возвеличу малих отих рабів німих! Я на сторожі коло їх поставлю СЛОВО!" Інший поет картає земляків: „Мово рідна, слово рідне, хто вас забуває, той у грудях на серденіко, але камінь має!"

* * *

Сказане раніше, це ідеалістична, чуттєва постава до мови людей нею одержимих.

Є ще протилежна постава до мови й її функцій — практично-ділова, базована на життєвій філософії доцільного вживання рідної мови в щоденному житті під кутом, чи варто трудитися над її вивчанням, чи поплачується з утилітарних міркувань знати її, плекати, користуватися нею, якщо вона не дає конкретних життєвих користей в вигляді матеріяльних зисків, кар'єри, популярности, впливів тощо, не кажучи вже про страх перед переслідування чи покарою.

І саме ця оцінка життя матеріялістично — утилітарним мірилом, заснована на філософії емпіричного праґматизму є причиною занепаду мови так на батьківщині, як і на поселеннях. І це єднає обидві вітки нашого народу в їх неґативній поставі до рідної мови.

Це бачимо з нарікань Спілки Українських Письменників в Україні, що їхні заходи рятували рідну мову від поступової загибелі не знаходять конкретної підтримки громадянства. Як приклад подають опінію одного батька: „Навіщо вона (тобто українська мова)пригодиться, коли користь із неї ніяка. Навіщо обтяжувати нею дітей, коли й так навантажені іншими обов'язками".

Таке становище батьків із терену України перегукується з подібним розумуванням батьків на поселеннях: „Навіщо моїй дитині знати українську мову, коли вона в житті непотрібна". Тому й діти вивчають чужу мову, як „другу", але на вивчення рідної „не стає часу, сили, ні сенсу". Наскрізь утилітарно-практичний підхід.

Таке розумування й таке становище — це повне запечення ідеалістичного рушія в збереженні й плеканні української мови. Раз у розмові вчитель української мови в цілоденній школі розказав мені неймовірний випадок. „Новоприбулі" інтеліґентні батьки, відомі в краю громадяни-патріоти, навіть учасники визвольно-революційного руху внесли жалобу до шкільної кураторії („Борд оф едукейшен") проти навчання української мови, мовляв, учитель допускається „ментального знущання" („ментал круелти"), заставляючи дітей вивчати рідну мову, читати лектуру, писати завдання. Кураторія не схвалила скарги, але ця скарга напевно не зробила на кураторію позитивного враження...

*
* *

Проте можна сподіватися, що коли в Україні бодай частково наступить покращання в мовній політиці режиму, наша мова відживе в цілій своїй красі, вроді й у повній величі, бо матиме застосування в утилітарно-практичному змислі.

Так само, коли поміж Західнім світом і СССР заіснують нормальні політичні, дипломатичні, економічні та культурні взаємини, то й на поселеннях вирине потреба знання української мови, бо буде запотребування на англо- й україномовних працівників — перекладачів, урядовців в амбасадах і консулятах, військових атташе, в торговельно-промислових місіях, приватних підприємствах, культурному обміні.

Тоді праґматично-утилітарна життєва філософія стане поштовхом до вивчання української мови. „Першою ластівкою" таких можливостей є оголошення в українській англомовній пресі Міжнародної Телекомунікаційної Радіопередачі, яка шукає кореспондента з „досконалим знанням української, російської й англійської мов для політичних, економічних і культурних справ".

А покищо ідім за ідеалістичним напрямком і вивчаймо рідну мову для неї самої.

*
* *

Великим злочином і тяжким гріхом є вбити людину, але ще більшим проступком є накласти руку на себе самого. Бог є єдиним Паном нашого життя — Він нам його дав, Він має право його забрати.

Допускаючися самі Каїнового вчинку, ми картаємо наших земляків в Україні за подібний вчинок. Щоб когось осуджувати, треба мати на те моральне право, а ми його не маємо. Таку поведінку можна з легким серцем назвати лицемірством; „Бачимо чуже під лісом, а свого не бачимо під носом", чи за словами св. Письма: „Бачиш осколок в оці ближнього свого, але колоди в своєму оці не бачиш".

Така менторська поведінка ставить нас у становище здодія з приповідки, яка стала моттом цієї статті.

Не допустім до того, щоб у світлий Ювілей Тисячоліття Хрищення замість Божого благословеннями не стягнути на себе прокляття за найтяжчий гріх — Каїновий злочин убивства. Убивства рідної мови...

Облишім пустослівний патріотизм та пишномовні фрази, які заперечують дійсність, щоб не сталося так, як саракастично-глузливо парафразував поет наш національний гимн:

Ще не вмерла Україна,
Але може вмерти,
Ви самі її, ледачі,
Ведете до смерти...

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про людську доброту

Як часто ми в сьогоднішніх часах сумніваємося, чи ще існує справжня людська доброта, і як підсвідомо шукаємо за нею, немов за доказом, що „ще не все погано на світі".

Тому, коли натрапимо на наявний доказ, що доброта існує таки серед нашого оточення, — стає радісно і тепло на серці.

Ми знаємо з досвіду, що до різних добрих діл є готові завжди американці, коли йдеться про поміч у безпосередньому людському нещасті, про що подають часто вістки усі засоби масової інформації. Можна навіть дивуватися, скільки простягається допоміжних рук, коли зайде для того потреба, і часто все те анонімно, без бажання збирати подяки за свої добрі діла.

У нашій спільноті воно не приходить так спонтанно. Ми любимо бути поздержливі, трішки скептичні, а як прийдеться скоро допомогти, — то ставимо десятки питань: „чи треба?", „а хто вони?", „а чому?" — і вкінці це характеристичне, „а чи він наш?"

Але ось тут у нас ще свіжий і гарячий доказ, що не все воно так; що і в нашій громаді може бути інакше, і ми хочемо великодушно нашим переживанням поділитися з читачами.

В останніх днях ми вітали поміж нами знову приїжджих із батьківської землі, довгі роки в'язненого Петра Рубана з дочкою і тещею, і тяжко хвору внучку відомого шестидесятника, автора славнозвісного есею „Собор у риштованні" Євгена Сверстюка. В обох випадках, а зокрема у випадку Ганнусі Сверстюк, знайшлася низка окремих осіб, яких не в'язала ніяка організація, ніякий напрямок чи приналежність, а які мали на думці лише звичайну людську поміч іншій критично потребуючій допомоги людині.

Дзвонили телефони. Ішли розмови між Києвом, Німеччиною і Америкою.

Сипалися цей раз запитання: „чим можна допомогти?", а не, „а чому?", „а хто?", „а навіщо?"...

Люди беззастережно давали свій час, гроші, пропонували можливості для улегшення приїзду, були готові на малі, а все ж таки жертви свого часу, в цьому нашому житті, яке завжди промовляє до нас своїм „Я" дуже голосно і часто-густо еґоїстично.

Ми були приємно заскочені проявами щирої великодушности, яка у нашій громаді не так дуже часта. І не багато є сьогодні серед нас молодих осіб, що посвятять гарячу літню неділю — вільний від праці день, — щоб допомогти молодій матері з хворою дитиною перейти скорше усі митні перевірки на летовищі. І не багато таких, що чекатимуть довгими годинами, щоб перепровадити необізнаних з обставинами і мовою новоприїжджих через перші пашпортові та інші формальності.

Обмінюючись тими спостереженнями із справжнім українським „добродушком", що тримає цупко у своїх руках зв'язок між усіми правозахисниками на рідних землях а вільним світом, — Надійкою С., вона з повним переконанням в голосі і вірою сказала: „Є ще у нас добрі люди!"

Як добре, що можна їй у цьому притакнути.

Так. Є людська доброта і серед нашої спільноти.

О-КА

Мирон Куропась

„ДИТИНА СВОБОДИ"

II.

Один із перших американських журналістів, що прихильно звітував про справу В. Половчака, був Пол Ґоґен на 5-ій телевізійній станції у Чикаґо. Він скоро довідався, що Володимир українець, а не росіянин, як інша преса подавала, і що Володимира розуміння волі було оперте на порівняннях, а не на філософічному понятті. Саме цей П. Ґоґен був тим, який виявив ролю совєтської амбасади в натискові на батька Володимира, щоб той вимагав повороту своїх дітей родини до УССР.

Все це було забагато для кореспондента „Чикаґо Трібюн" Говарда Тайнера, який, помимо перебування в Польщі і в Східній Европі, як також помимо численних зустрічей з американськими українцями, ніколи не був прихильний українській справі. Наголошуючи свою приязнь з Ю. Куляcом, Тайнер признав одначе, що він, „не погоджується з настановою Куляса до справ Східньої Европи і СССР..." В кожному випадку, — казав він, — „коли я довідався, що саме він (Куляс) заанґажувався в цій справі, я бачив перед собою сильно протикомуністичних українських еміґрантів, які силоміць схоплюють хлопця, щоб його забрати", Тайнер дійшов до висновку, що розуміння волі у Володимира є штучне . Порівнюючи відвідини Мек Доналд ресторану, щоб купити „гембурґер" у Чикаґо, із стоянням у черзі за варениками у Львові мовляв, Володимирові тут подобається краще , — стверджує Тайнер у книжці. Тайнер був начебто так стурбований добром родини Половчаків, що він рішив сконтактуватися з Американською Юнією Громадських Свобід і закликав її, щоб стала дорадником Михайла і Анни Половчаків. Чи це порушення журналістичної етики? — „Я думаю, так" — відповідає байдужо Тайнер.

Становище АЮГС було також вороже до Володимира. „Справа, куди батьки хочуть забрати дитину, а це — на Україну , — не є важною", — визнав директор АЮГС Джей Міллер. Для Міллера цілий цей випадок мав мало спільного з переслідуванням свободи у тоталітарному режимі. Міллер вірив, що все це „пропаґандивний трюк" української громади в Америці. Ґарвей Ґроссмен, інший адвокат АЮГС, котрий працював у цій справі, був у тісному контакті із П. Прілліпським, представником совєтської амбасади, становище і місце якого в амбасаді було готожне із таким, що звичайно зарезервовані для агентів КҐБ.

АЮГС переконувала, що батьки Володимира „знають найкраще", що добре для сина, і тому Володимира треба негайно повернути їм під опіку. Мало хто цікавився відношенням Володимира до батьків, а зокрема до батька. Життя Володимира в СССР не було ідеальне. Малого Володимира властиво виховувала глибоко релігійна бабуня, яка завжди вірила, що родина колись переїде до Америки. Мати його була всеціло під впливом батька, а цей мало цікавився сином лиш, радше, добрими зробітками ще в Україні, на чорному ринку, де він продавав речі, що йому родина висилала з Америки. Бабуня Володимира померла напередодні виїзду родини Половчаків до ЗСА, і малий хлопчина був цією смертю розторощений, бо ніхто бабуню не міг йому заступити. В Чикаґо відчуження Володимира від батьків ще поглибилося, коли вони, намірившись повертатися до СССР, були зовсім байдужі до почувань і бажань Володимира і його сестри щодо цього.

На щастя, історія Володимира має добре закінчення. Його батьки повернулися на батьківщину без нього. Але АЮГС продовжала цілу справу аж до розгляду її Верховним Судом ЗСА, який вирішив її, на жаль, в користь батьків. Але тоді вже, на щастя, було запізно, бо Володимир осягнув у той час 18 рік життя і право стати громадянином Америки. Це сталося 8-го жовтня 1985 року у Вашінґтоні. Того самого вечора його відзначили окремим „Бенкетом свободи". Володимир дякував усім людям, що допомогли йому дістати бажане американське горожанство, і при тому сказав: „Усім тим, що тут сьогодні зі мною, і усіх

(Закінчення на стор. 4)

З листів до редактора

ЩЕ ДО ПРАЦІ П.Н. „ЧИ ПОСТАНУТЬ НЕРОСІЯНИ?"

Під таким наголовком помістила „Свобода" в числі з 8-го липня ц.р. статтю-рецензію К. Крупського на книжку проф. Олександра Мотиля п.н. „Will the Non-Russians Revel?" Крупський переповідає зміст рецензії на працю Мотиля, яку написав проф. Ларі Л. Гюнтер. Була ця рецензія надрукована в „Політікал Саєнс Квортерлі". Як виглядає з писання К. Крупського, він сам праці Мотиля не читав, а підкреслює її вагу тільки на підставі рецензії, висловлюючи побажання, щоб хтось рецензію написав, і впевнює, що „ця книжка виглядатиме далеко більше вартісною і побажаною в осуді українського рецензента".

Працю проф. О. Мотиля зрецензував я не на підставі згадок про неї, а з першої руки на сторінках „Свободи" тому півроку (ч. 4, з 8-го січня ц.р.) досить вичерпно і дуже корисно, зваживши місце в популярному щоденнику. Жаль, що досі не появилась ще більш вичерпна згадка про цю працю на сторінках наших журналів (наприклад „Сучасність"). Праця великої наукової ваги, а що про неї не пишеться, то може й тому, що деяким нашим колам важко примиритись із її майже неоспоримими висновками.

Микола Бараболяк,
Риверсайд, Ілл.

СОВЄТСЬКИЙ ДИПЛОМАТ Віктор Карпов, який очолює в міністерстві закордонних справ СССР відділ у справах роззброєння, запропонував ЗСА, щоб вони 10 років не нарушували договору антиракетної оборони з 1972 року, а за те Совєтський Союз погодиться розмонтувати радар в Красноярську проти будови якого весь час протестував Уряд ЗСА. Карпов вважає совєтську пропозицію „доброю волею" і вкладом уряду СССР у справу миру. Вашінґтон покищо не зайняв становища до цієї пропозиції.

Мирослав Семчишин

ДО ДЖЕРЕЛ СТАВАННЯ КУЛЬТУРИ КИЇВСЬКОЇ РУСИ XI — XII СТОЛІТЬ

II.

Праджерелом цього культурного ставання княжої України у визначеному нами розумінні була передовсім Візантія, що була не тільки центром середземноморського, але взагалі тодішнього европейського культурного кругу. Це була та Візантія, що синтематизувала в собі всі елементи клясичної, а потім геленістичної, а врешті — ранньохристиянської культури. Пригадаймо тільки, що на побережжях Чорного моря, в колишніх грецьких колоніях вже в УІ - УІІ століттях дійшло до віднови зруйнованих кочовиками грецьких міст і становлення в сфері архітектури старохристиянської ранньовізантійської доби, коли то на території старовинного Херсонесу відкрито 27 церков чи каплиць. Другим джерелом культурного впливу на княжу Русь того періоду треба вважати Болгарію, яка зіграла велику ролю своєрідного посередника між Києвом і Візантією; і вважати теж сьогоднішню Чехо-Словаччину, що під історичною назвою другої половини IX століття Великоморавське князівство мала стати колискою народження основних творів богослужебної літератури староцерковнослов'янською мовою, що стала в своїх різновидах мовою нашої літератури на кілька століть.

Самозрозуміло, що ці зв'язки і впливи, що призвели до своєрідної адаптації культурних надбань згаданих країн передовсім у таких ділянках, як література, історіографія чи церковне мистецтво, не були хронологічно послідовні, бо не в один історичний період себе проявляли і не в одному конкретному напрямі. Але вцілому вони стали першоджерелом під культурне ставання Київської Руси. Крім впливу на формування літератури, вони були стимулом до плекання освіти-науки, появи мистецьких творів в архітектурі та в малярстві.

Починаючи з Візантії, треба ствердити, що ці зв'язки існували вже у УІІІ - IX століттях. Були це зв'язки мирного часу і воєнного, і були вони зумовлені політичними та торговельними потребами обох країн, коли то попередники князя Володимира ходили походами на Візантію, чи коли то княгиня Ольга була в 957 році охрещена у Візантії. І не випадковим, а послідовним треба вважати акт офіційного прийняття князем Володимиром християнської віри саме з Візантії, що на той час була в апогеї своєї культури. Крім релігії і церковного устрою, Візантія принесла в Русь-Україну зразки для літератури й мистецтва. З Візантії прийшла наука, хронографія (літописання) і багато інших виявів культурної дії, а все це було зосереджене в руках духовенства, бо саме християнська ідеологія і її представник — Церква визначали культуру.

Аж до кінця ХУ століття київськими митрополитами за кількома винятками були греки. Архітектура церков, малярство, іконописання, усе церковне і літературне словництво, церковні напіви — все це було за грецькими зразками. Велику ролю в перших століттях християнства зіграла Афонська гора в Греції, з кількома манастирями, що були центром для монахів-переписувачів чи перекладачів книг. Провізантійською була теж вся атмосфера сконцентрованого у Києво-Печерській Лаврі чернечого життя, а свідчать про те тогочасні подорожники й автори, як от Дітмар з Мерзебурґу чи Адам з Бремену. Цей останній у своїх описах відбутих мандрівок вважав Київ за грецьке місто!.. Щобільше, навіть у „Похвалі князеві Володимирові, що вийшла з-під пера першого, неґрецького походження Київського митрополита і визначного письменника другої половини XI століття Іларіона, є не тільки похвала самому українському князеві, але поруч нього і похвала грецькому імператорові Константинові Великому, похвала і українсько-руському народові і грецькому. У цій же „Похвалі" Київ порівнюється до „нового Єрусалиму", що було звичайно застережене для Константинополя (Візантії), а красою і значенням Київ називали сучасним „Другим Константинополем".

Зв'язки Києва з Візантією були сильніші і плідніші від зв'язків тодішньої Польщі з Римом, а сліди візантійської культури проникали до Польщі через Україну. Увесь процес адаптації візантійської культури Києвом, а передовсім найбільш маркантного її вияву у всіх тогочасних різновидах літератури чи науки, не приходив одначе безпосередньо чи прямо з основного грецького джерела, зокрема у початковій його фазі кінця X і початку XI століть. З уваги на проблеми мови, цей процес адаптації відбувався за посередництвом другої по-сусідству країни, якою на той час була Болгарія X - XI століть, а ще раніше, проте в значно меншій мірі, — колишня Великоморавська держава — Чехія (Богемія). І саме на території Великоморавської держави, що в другій половині IX століття охоплювала великі простори слов'янських земель (Чехії, Закарпаття, частини Галичини, сьогоднішньої південно-західньої Польщі), а теж Угорщини, за панування князя Ростислава з династії Перемишлідів, прийшло до виникнення, загально кажучи, основної, церковного характеру літератури. А прийшло до цього завдяки місії двох грецьких братів — свв. Кирила (Константина) і Методія, які були творцями першої слов'янської азбуки і авторами перекладів найважніших літургійних книг з грецької мови на слов'янську мову македонських болгар. І хоч ця місія обидвох братів, найменованих пізніше апостолами слов'ян, які на початках 860-их років заснували на терені Великоморавського князівства першу слов'янську Церкву, тривала кілька років, а їх учнів було всього кільканадцять, — вона принесла на ті часи дуже багате жниво. Вони залишили по собі переклад значної частини Старого Заповіту, Новий Заповіт, Номоканон (або так звану Кормчу книгу) й інші церковного характеру твори.

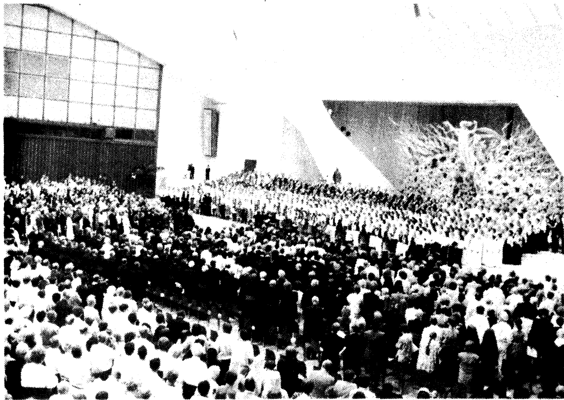
Оця еклезіястична старослов'янською мовою література і греко-слов'янський обряд проіснували на терені Чехії два століття, а манастир в Сазаві біля Праги був головним центром діяльности місцевих монахів і тут збереглись частини мощів свв. Бориса і Гліба, яких у 1071 році визнано святими.

Закінчення буде.

ФРАҐМЕНТИ ІЗ ВЕЛИЧАВИХ СВЯТКУВАНЬ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В РИМІ

Величаві святкування 1000-річчя Християнства України, які відбулися в Римі у днях 8-го, 9-го і 10-го липня 1988 року, закріплено у тисячах світлин та фільмів, які залишаться цінним архівним матеріялом для майбутніх поколінь.

Із численних світлин ред. Марти Коломиєць подаємо тут декілька зразків, що віддзеркалюють найбільше вагомі хвилини кожного дня святкувань.

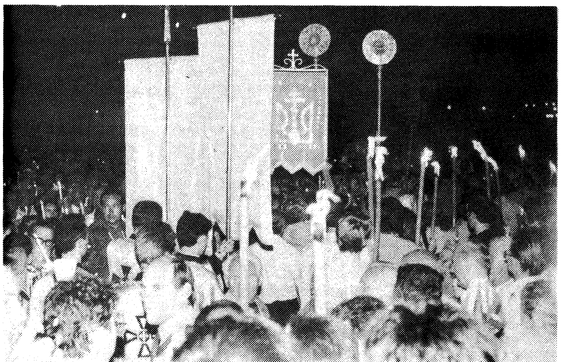
Неділя, 10-го липня увечорі: виступ збірних хорів на великому концерті.

Субота, 9-го липня — мистецька програма на площі біля собору св. Софії, виступає камерний дівочий хор із Варшави під диригентурою Ярослава Полянського.

Субота, 9-го липня увечері: паломники збираються перед базилікою св. Петра.

Субота, 9-го липня: похід зі смолоскипами.

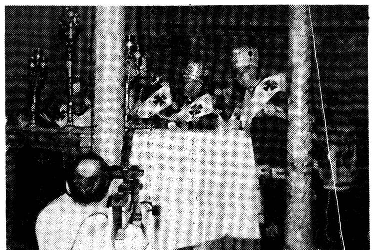
Субота, 9-го липня — Папа Іван Павло II пригортає малу паломницю в українському народному строї.

Неділя, 10-го липня: Папа Іван Павло II відправляє Понтифікальну Службу Божу у базиліці св. Петра в сослуженні українських Владик.

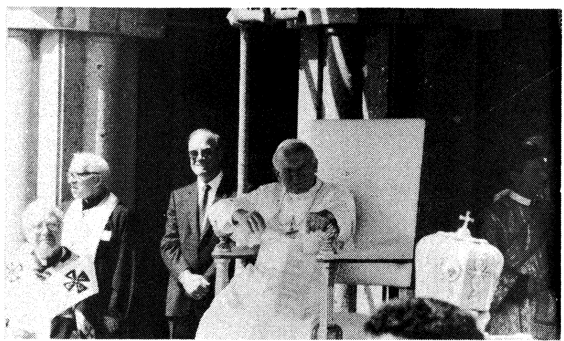
П'ятниця, 8-го липня: Архиєрейська Літургія у базиліці Санта Марія Маджоре - Патріярх і Кардинал Мирослав Любачівський (зліва).

П'ятниця, 8-го липня по полудні: Молебень до Христа Чоловіколюбця у базиліці св. Климента.

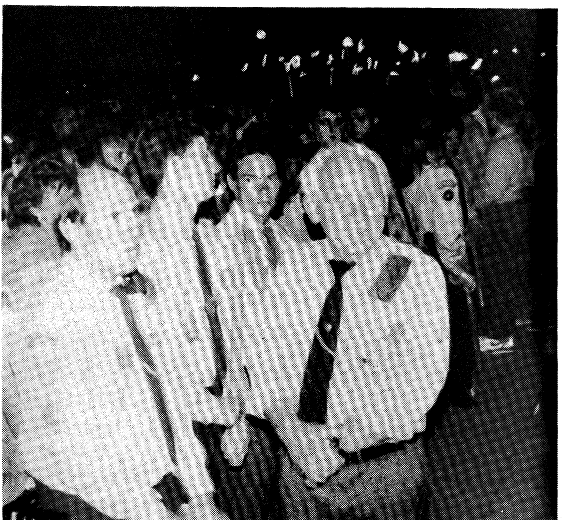
П'ятниця, 8-го липня: Владики ідуть на Архиєрейську Літургію у базиліці Санта Марія Маджоре: на першому пляні Митрополит УКЦ в ЗСА Стефан Сулик, за ним Митрополит УКЦ в Канаді Максим Германюк.

Субота, 9-го липня — Папа Іван Павло II перед собором св. Софії.

Неділя, 10-го липня: почесні гості, дипломати під час Служби Божої в базиліці св. Петра.

Група членів СУМ із головою Центральної Управи СУМ мґром Євгеном Гановським.

(Фото: Я. Кулинич)

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшла у Вічність дня 12-го лютого 1988 р. наша, ніколи Незабутня Дружина, Мама, Бабця, Сестра, Тета, Шваґерка, Братова й Кузинка

бл. п. ОЛЬГА КУРЧАК з дому МАРКІВ

Цією дорогою складаємо наше щиро-сердечне спаси-Біг рідним, друзям і знайомим, що в часі нашого родинного горя спішили, щоб нам його облегшити.

Щира подяка всім, що відвідували Покійну в лікарні під час недуги та всім, що по її відході у Вічність спішили з висловами співчуття особисто, письмово, чи телефонічно, прислали цвіти, взяли участь в похоронних відправах і в тризні та зложили свої щедрі пожертви в пам'ять Покійної на св. Служби Божі й добродійно-громадські цілі.

Зокрема дякуємо отцеві пароxові крилошанинові Еміліянові Шараневичові за часті відвідини Покійної в лічниці та за зворушливе прощальне слово в церкві під час похоронної Служби Божої, а пані Зеновії Зарицькій за прощальні слова під час поминок.

В пам'ять Покійної зложено пожертви на:

Служби Божі	дол. 690.00
церкву в Люрді	270.00
Укр. Музей в Ню Йорку	420.00
Прес-фонд „Наше Життя"	360.00
Патріярший Фонд — Св. Софії	275.00
Пластові цілі	140.00
Разом:	дол. 2.155.00

чоловік — МИКОЛА
з сином СЛАВКОМ і РОДИНОЮ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. ЛЮБОМИРА В. ДЕМ'ЯНЧУКА

ЗАУПОКІЙНІ СВ. ЛІТУРГІЇ

будуть відправлені

27-го липня 1988 р. в церкві Пресвятої Трійці у Вашинґтоні

і 28-го липня 1988 року у церкві св. Архистратига Михаїла

Дженкінтавн, Па.

Час: год. 7-ма вечора

Просимо про молитви за Покійного

РОДИНА

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА ЧИКАҐО

ділиться сумною вісткою зі своїми членами, що дня 19-го липня 1988 р. на 79-му році життя помер

бл. п. д-р фармації МИХАЙЛО ГОЛОВАТИЙ

залишаючи в смутку дружину, дві доньки та брата в Україні.

Його Дружині та Рідні складає Управа глибоке співчуття

За Головну Управу
д-р Василь Марчук — голова
д-р Пилип Демус — секретар

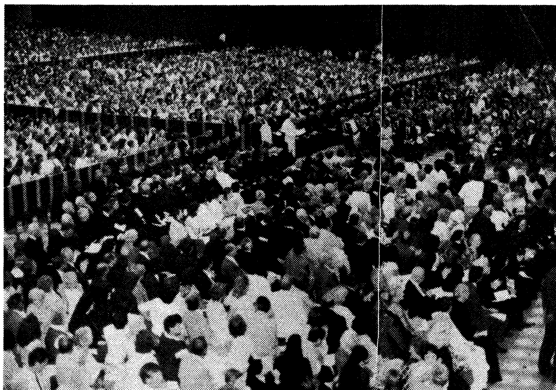
ФРАҐМЕНТИ ІЗ ВЕЛИЧАВИХ СВЯТКУВАНЬ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В РИМІ

Субота, 9-го липня: наймолодший паломник на площі перед базилікою св. Петра.

Субота, 9-го липня увечорі: українські Владики під проводом Патріярха і Кардинала Мирослава Любачівського відмовляють Молебень.

Неділя, 10-го липня увечорі: великий святочний концерт — промовляє Папа Іван Павло II.

Пластова група із ЗСА в суботу, 9-го липня, у День Молоді перед собором св. Софії.

Наші успіхи в науці

Чому „наші"? Бо досягнення членів нашої української громади це є наші загальнонаціональні досягнення і чим їх більше, тим наша громада поза Батьківщиною має більші можливости своїм впливом на оточення допомогти нашій Батьківщині засісти в „народів вільнім колі".

От і зараз Вікторія Дзюба-Малик закінчила довголітню „боротьбу" за звання доктора філософії, диплом їй було вручено 21-го травня ц.р. на 142-ій з черги урочистости вручення дипломів Баффалівським стейтовим університетом, хоч звання доктора філософії вона дістала вже майже рік тому, після захсту його перед спеціяльною комісією стейту.

Вікторія Дзюба закінчила стейтовий коледж у Баффало з біології та мала намір продовжувати студії медицини, але, працюючи під зарядом с. п. д-ра Сайкевича в ветеранському шпиталі деякий час, переконалася, що медицина не для неї, а тому маґістерку в едукації закінчила в Бінґемптоні, Н. Й., у стейтовому університеті. Працюючи директором Тростів Асоціяції Комюніті коледжів у Вашінґтоні, Д. К., де познайомилася з адвокатом п. Маликом, вийшла заміж і вже маючи троє дітей, продовжувала працю над докторською дисертацією у Баффалівському університеті. Працюючи в Асоціяції Комюніті коледжів, була призначена комішенером від Асоціяції університетських жінок у стейті Мериленд. На прохання головної управи православних Сестриць д-р Вікторія Малик переклала з української мови на англійську Енциклопедію Українознавства, котра вже є в продажі.

Вся родина д-р Вікторії є довголітніми членами Українського Народного Союзу, а п. Малик є правний уповноважений УНС на Вашінґтон та околичні стейти.

Складаємо наші сердешні ґратуляції п-ні д-р Вікторії Малик та бажаємо їй якнайкращих успіхів у праці серед американського суспільства для України!

Друзі

УРЯДОВІ ПРЕДСТАВНИКИ Голляндії, які у відсутності дипломатичних зв'язків заступають інтереси Ізраїля в Москві, повідомили центральний ізраїльський уряд в Єрусалимі, що в скорому часі ізраїльська шестичленна консулярна делеґація отримає совєтські візи в'їзду до Совєтського Союзу. Формальні переговори ізраїльської делеґації в Москві мали б розпочатись у першій половині серпня і триватимуть довший час. В кожному разі ізраїльці перебуватимуть в столиці СССР два місяці. Спочатку Єрусалим настоював, щоб до компетенції делеґації належали також справи виїзду жидів з СССР до Ізраїля, але коли Москва відмовилась від цього, міністерство закордонних справ Ізраїля погодилось на обмеження розмов до справи відновлення дипломатичних зв'язків.

КЕРІВНИКИ ЕВРОПЕЙСЬКОГО економічного союзу продали по мінімальній ціні 120,000 тонн кухонної оливи, яка у великих кількостях зберігалася довший час в магазинах Европи. Також в 1987 році Західня Европа продала 181,5 тисяч тонн масла за ціну 15 разів меншу, як отримали власники сільськогосподарських підприємств.

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ комунікацій подала пропозицію, щоби переглянути ці точки, в яких обмежувалося можливости місцевих телефонічних фірм пропонувати кабельне телебачення в засягу околиць їхніх обслуг. Однак щоби цю пропозицію запропонувати Конґресові до одобрення потрібно великої підтримки всієї громадськости й навіть тоді справа не буде легкою до переведення

У ДЖЕКСОНВІЛЛІ, НА ФЛЬОРИДІ суддя федерального окружного суду в середу, 20-го липня ц.р., засудив визнаного винуватця торгівця і доставника кокаїни Карльоса Лєдера Ріваса на найвищий термін покарання, тобто на доживоття без можливости паролі з додатком 135 років. Суддя Говелл В. Мелтон, виголошуючи присуд, заявив, що суспільство мусить знищити „цього пістряка людства".

У Філядельфії...

(Закінчення зі стор. 1)

Хоч Українська Церква потерпіла, казав Дж. Шестак, і дальше терпить, вона є активна в катакомбах, а „ми тут мусимо натискати на наших провідників і наш Уряд, як і на провідників інших країн, листами, просьбами і делеґаціями, щоб українці в Україні святкували 1001 рік християнства не в катакомбах, а в церквах і соборах".

Останнім промовцем була д-р Ніна Строката-Караванська, колишній політв'язень.

„Ми стали свідками надзвичайного явища — воно полягає в тому, що Українська Православна і Католицька Церкви відроджуються, переслідування не могли знищити їх, бо в їх обороні є Христос", —сказала д-р Н. Строката-Караванська.

Дальше говорила, що зміни зайшли через обставини які тепер відбуваються в Москві, але ті зміни є більш про форми як приклад д-р Караванська пояснила як батьки, які хотіли щоб діти були хрещені, мусіли показати свої внутрішні пашпорти і тоді їх імена були зареєстровані і передані відповідним чинникам, а тепер не треба показувати пашпорт, а треба принести посвідку підружжя і з цієї посвідки відписують імена батьків. Так що далі мають тих батьків які приносять дітей до Хресту. Що буде здолею тих батьків покаже час, — говорила д-р Караванська. Таких прикладів є багато.

„Не думайте, що ніхто не сподівався в покращення віруючим в Україні казала д-р Караванська, але це стане не з волі влади, а з волі Божої, бо Бог стоїть по стороні віруючої людини", На кінець, д-р Караванська сказала, щоб ми зверталися молитвою до Бога, який один єдиний може врятувати наші українські церкви.

Програма була переплітана поодинокими (релігійними) піснями які відспівала група хористів з українських католицьких церков.

Організатором маніфестації був філядельфійський Комітет Оборони Національних і Людських Прав України.

Дитина...

(Закінчення зі стор. 2)

американців, де б вони не були, я закликаю, щоб ніколи не забули поневолених українців, а з ними усіх інших людей, що є в'язнями за залізною куртиною, що борються за свободу так як лише можуть".

„Вкінці, я хочу, щоб ви знали, що я є дуже — дуже щасливий. Я знаю багато осіб, що свою свободу уважають самозрозумілою, але я — ні, та ніколи так не буду уважати". „Хай Бог благословить Америку!"

Це був великий день для Володимира Половчака і для тих, хто боронив його прав жити у вільному світі. Зокрема промовисто висловив це один із його адвокатів Генрі Голцер, який сказав: „Подібно, багато із тих, хто сьогодні присутній тут, і подібно до численних американців, я теж протягом останніх сорок років, дивився безрадно, коли комуністичний режим вбивав мільйони чоловіків, жінок і дітей, загарбував державу за державою і виконував найгірші злочини, які колинебудь існували на земній кулі... Цей хлопець станув проти комунізму, проти совєтського режиму, проти жорстокого КҐБ і дав мені рідкий привілей боротися проти цього всього зла, провести риску, сказати ,годі', врятувати одну душу, заявити публічно, що не можна Володимира Половчака зробити ще однієї жертвою. Я помагав боронити його тому, що разом із ним я боронив засади свободи..."

Було справді відповідним до зворушливого моменту, коли після заприсяження В. Половчака усі зібрані на церемонії надання йому горожанства спонтанно заспівали „Боже, благослови Америку".

Сьогодні Володимир Половчак ходить як вільна людина вулицями Гумболдт Парку. Надіємося, що одного дня з ним буде походжати тут інший чикаґівець із СССР, Абрагам Столяр, якого повів злудним шляхом його батько, як це хотів зробити і батько Володимира.

(Переклад з англійської мови. — О. К.)

В Альбертійському...

(Закінчення зі стор. 1)

Виїжджаючи з рідного села, залишив знайому Анну Заболотну, з якою постійно переписувався. В 1936 році спровадив її до Канади та одружився з нею. Вони виховали троє дітей — Ігоря, Соню та Оксану, які закінчили Торонтонський університет.

Від перших днів у Канаді, Василь та Анна включились до громадської праці в організації Українського Національного Об'єднання в Садбирі. Василь репрезентував організацію в Міській раді, Комерційній палаті, та в клюбах Ротарі, Ківаніс та Рішелю, де пропаґував добре ім'я українців. Василь завжди цікавився українською поезією, зокрема творами Франка, які він часто цитує на різних імпрезах.

Анна Курилів стала членом Організації Українок Канади, де за останніх 50 років виконувала різні функції — голови, секретаря, культурно-освітнього референта. Також займала позицію референта Українського Золотого Хреста при централі ОУК. Довгі роки вона була представницею журналу „Український Світ" та зв'язковою прихильниць СФУЖО в околиці Садбирі.

Свою меценатську працю Анна та Василь почали майже відразу після приїзду до Канади. Василь висилав гроші до села Поточиська, на організацію трикотажного курсу для дівчат при організації Союзу Українок. Обоє були провідними членами філії „Просвіти-Поточиськ" в Садбирі, яку було створено для збірки грошей на розбудову читальні в рідному селі. Василь та Анна завжди цікавились різними ділянками української культури.

За останні роки Василь та Анна Курилеві були добродіями для таких українських установ: Шевченківська Фундація — Вінніпеґ, Патронат Енциклопедії — Сарсель, Осередок Освіти і Культури — Вінніпеґ, Катедра Українознавства — Торонто, Патріярший Фонд — Рим, Українська Семінарія — Оттава, студенти теології — Бразилія, Фундація УНО — Торонто, Товариство Української Опери Канади — Торонто, пам'ятник українським піонерам — Садбирі, Світовий Конґрес Вільних Українців, катедри українознавства в Гарварді.

Василь та Анна завершують свою меценатську діяльність створенням фундації на поширення української культури та етнографії в Альбертійському університеті в Едмонтоні. Сьогодні вони проживають на емеритурі в Садбирі.